

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A nemzetgyűlés elfogadta a lakástörvényt.

Beograd, máj. 15.

A nemzetgyűlés ma délelőtti ülésén Marinkovity Vója betérjesztette lapunk más részében ismertetett interpellációját, amelyet a külügyminiszterhez intézett Ennek tudomásul vétele után áttértek a lakástörvényjavaslat letárgyalására, melyet gyorsított eljárással vitattak meg.

Bugarszki Lázár többségi előadó, majd a kisebbség előadója dr. Polics ismertette a törvénytervezetet. A javaslat felolvasása után az egyes pártok megbízottai mondták el véleményüket a lakástörvényről. A klerikális-párt részéről dr. Kremer, a muzulmánok nevében Pality, a földmivesek megbízásából Vnity, a horvát paraszt-párt részéről Kro-

jics és végül a demokraták szónokája Violity beszélt.

Krizogono kereskedelemügyi miniszter, a szociálpolitikai miniszter helyettese, védelembe vette a törvényjavaslatot, kifejtette, hogyha a lakók öt év alatt nem tudtak meg egyezni a háztulajdonosokkal, hogy oldja meg a kérdést rövid uton a kormány. Kétségtelen, hogy a törvény az egyik felet sem elégíti ki, más megoldás azonban nincs, azért indítványozza annak elfogadását.

A nemzetgyűlés százötvenhét szavazattal hetven ellenében elfogadta a lakástörvényt.

A házelnök a legközelebbi ülést május 25-ére, vagyis a jövő hét hétfőjére tűzte ki.

Drakalovity demokrata képviselő belépett Pribicsevity pártjába.

Beograd, máj. 15.

Drakalovity Gligorije, a bregalnici kerület egyik demokrata képviselője ma kilépett a Davidovity-pártból és csatlakozott a független demokrata párthoz.

A demokrata-párt komünikét adott ki ezzel kapcsolatosan, amelyben erkölcsbe ütközőnek mondja Drakalovity eljárását és elítélését választókerületére bizza.

A bolgár események miatt interpellálják a külügyminisztert

Beograd, máj. 15.

Dr. Marinkovity Vója, hir szerint, ma hosszabb interpellációt intéz Nincesity külügyminiszterhez a bolgár kérdésben, amelynek főbb pontjai a következők:

1. Volt-e tudomása az SHS külügyminisztériumnak arról, hogy Bulgária katonai kontingensének emelését kérte.

2. A külügyminisztérium egyetértett-e Bulgária követelésének szükségességével.

3. A szövetséges hatalmakkal idejekorán ismertették-e az SHS kormány állásfoglalását.

4. Miért rendelte el a külügyminiszter a bolgár emigrációnak az ország belsejébe való internálását.

5. Mit tett a külügyminiszter, hogy megismertesse Európával a tényleges bolgár állapotokat és megvédje államunkat olyan támadásokkal szemben, mint amelyekkel a bolgár kormány legutóbb illette az SHS államot.

6. Meggyőződtek-e arról, hogy a bolgár hadsereg kontingensének emelése tényleg a kommunizmus elleni küzdelemre van-e felhasználva.

7. Tudja-e a külügyminiszter, hogy a bolgár földmives-párt oly hallatlan üldözésnek van kitéve, hogy szükséges-e, hogy az SHS állam erkölcsi támogatás nyújtása mellett belekeveredjék Bulgária belügyeibe.

Vasuti szerencsétlenség a moszkva—rigai vonalon.

Moszkva, máj. 15.

Nagyarányu vasuti szerencsétlenség történt a Moszkva és Riga közötti vasuti vonalon. A Moszkvából kiinduló és Riga felé haladó expresszvonat eddig ismeretlen okból kisiklott és lezuhant a több méter magas vasuti töltésről. Az étkezőkocsi és egy másodosztályu vagon izzé-porrá törött. A katasztrófát követő percben velőtrázó sikolyok és

segélykiáltások töltötték be a környéket és percekig teljes pánik uralkodott. A mentési munkálatok csakhamar megkezdődtek és kiemelték a sebesülteket és halottakat a romok alól.

A szerencsétlenségnek tizenöt halottja és harminc súlyos sebesültje van, közöttük számos külföldi.

Csicserin szerint két nagy államszövetség fog alakulni.

Moszkva, máj. 15.

Csicserin, a szovjet külügyi népbiztosa, érdekes expozét adott Oroszország külügyi politikájáról.

Csicserin kijelentette, hogy diplomáciája nem támadásra irányul, hanem védelemre szorítkozik. Valószínű, hogy a középeurópai köztársaságokat támpontul akarja kihasználni a beérkező támadások esetére. A szovjetnek — mondotta — támadó céljai nincsenek és a nyugati államok állandó rémlátásai minden komoly alapot nélkülöznek.

Véleménye szerint, előbb-utóbb

két nagy blokk fog alakulni. Az egyik szövetségben Franciaország, Lengyelország, Oroszország és Japán helyezkedik el, a másikban pedig Anglia és Németország.

Anglia — folytatta a külügyi népbiztos — azt követeli Szovjet-országtól, hogy mondjon le a propagandáról, pedig Angliában nem is folytat propagandát. Anglia a keleti népekkel el akarja hitetni, hogy Nagybritánia uralma üdvös számukra, de hiába bizonyítja, mert a lakosság be fogja látni, hogy az egyedüli kivezető út a mostani helyzetükből — csatlakozás a szovjethez.

Kihallgatások az udvarnál.

Beograd, máj. 15.

Tegnap délelőtt, Pasity miniszterelnök kihallgatása után, amelyen az ankét-bizottság működéséről tett jelentést a királynak, Nincesity külügyminiszter is audiencián volt a felségnél, hogy a kisentente szíjjai konferenciájáról informálja a királyt. Délután pedig dr. Srksity volt kihallgatáson.

Radies Pavle tegnap délután kért újabb kihallgatást a királytól és valószínűleg a mai napon jelenik meg az udvarban.

Megcáfolják az SHS—román—magyar határkiigazítást.

Beograd, máj. 15.

A külügyminisztérium sajtóosztálya közli a következő komünikét: a Hirlap, Torontál és Bácsmegeyi Napló a folyó hó 11. és 12-én tartott kisentente konferenciáról olyan hírt közöltek, hogy a szerb-román határ kiigazítása tárgyában megbeszélések történtek volna.

E megegyezés szerint, királyságunk átengedné Romániának Velikakindát, Mokrint, Oroszlámot

és az egész temesvár-szegedi vonalrészét a bánási kliszuráért cserébe. Minthogy ezen hírek zavart támaszthatnának a határmenti lakosságban, a külügyminisztérium sajtóosztálya fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy ezek a hírek nélkülöznek minden alapot és kigondoltak.

Megkezdik a gör. keleti egyház törvényjavaslatának tárgyalását.

Beograd, máj. 15.

A törvényhozó-bizottság ma délelőtt a gör. keleti egyházzal szembe fordított törvényjavaslatot kezdi tárgyalni.

TÖZSDE

Május 15.

Beograd, Amsterdam 2490, Berlin 1473, Bécs 0870, Budapest 0869, Genf 1195-50, Newyork 61-70 és fél, Milánó 252-75

Zürich, Berlin 123, Budapest 72-67, Newyork 516, Milánó 2116, Prága 1530, Wien 72-80, Varsó 99-15, Szófia 377 és fél, Bukarest 245, Beograd 839, London 2508 és háromnegyed, Páris 2697.

Budapest. A gabonatözsde változatlan.

A nemzetgyűlés bisalmat szavazott a pénzügyminiszternek.

Beograd, máj. 15.

A szkupstina tegnap délután folytatta délben megszakitott ülését. Napirenden a dohánytermelés, beváltás és kivitel szerepelt, amelyről, mint ismeretes, már délelőtt hosszantartó vita folyt.

Vuity Dimitrie bánási földműves-párti képviselő volt az első felszólaló, aki javasolta, hogy a dohányt szövetkezeti alapon termeljék és hozzák forgalomba, miként azt Bulgáriában bevezették.

Utána Pality, Zsebot (kler.), Vuletity (földm.), Szretykovity (rad.), majd Agatonovity (dem.) beszélt.

A kormánytöbbség nevében Milovanovity (rad.) végül is javasolta, hogy bizalmat szavazzanak Sztojadinovity Milán pénzügyminiszternek. A felolvasott indítvány szerint a szkupstina megállapítja, hogy a pénzügyminiszter összhangba igyekezze hozni a dohánytermelők érdekeit az állam érdekeivel és munkájával a nemzetgyűlés teljes bizalmát érdemelte ki.

A szkupstina szótöbbséggel elfogadta a javaslatot, mire az elnök este kilenc órakor bezárta az ülést.

A szinajai konferencia határozatai a magyar külügyi bizottságban.

Budapest, máj. 15.

A Magyar Hírlap tudósítása szerint, a jövő héten a külügyi bizottságban Karafiáth Jenő interpellációt intéz Bethlen miniszterelnökhöz a kiséntente szinajai határozatai ügyében.

A kiséntente konferenciáján Magyarországot pazarlással, a békeszerződéssel ellentétben álló irreidentizmussal és a békeszerződés megváltoztatására irányuló mozgalommal vádolták.

Karafiát interpellációjára, hír szerint, Bethlen azonnal válaszolni fog.

Peking ostroma — küszöbön.

Peking, máj. 15.

Csang-Csolin megerősített csapatokkal közeledik Peking felé, amelynek védelmére Pen-Fu-King nagy előkészületeket tesz. A főváros előtt véres összeütközések várhatók.

As élomezési tisztás, mint gyilkossági tanfolyam.

Budapest, máj. 15.

A Léderer-bűnyűben ma Prónay Pált, Léderer volt parancsnokát hallgatták ki és Demján Árpád kertészt, Léderer fogolytársát, akinek bevallotta, hogy álmában lőtte le és darabolta fel feleségével együtt a meggyilkolt Kodelkát.

Érdekes és meglepő volt Léderer felelete Apáthy ezredes-elnök kérdésére:

„Ugy-e először Kodelka fejét vágta le. Mondja, hol tett szert ilyen boncoló gyakorlatra?”

„Nyugatmagyarországon voltam élomezési tiszt és eleget láttam, hogy darabolják föl a marhákat.”

A tárgyalás folyik.

Markovity Lázár dr. nyilatkozik a horvát paraszt-pártról.

Beograd, máj. 15.

Az ankét-bizottság, amely a vitás Radics-párti mandátumok felülvizsgálása végett Zágrebben tartózkodott, ma terjesztette be jelentését a szkupstinának. Markovity Lázár, a bizottság elnöke ez ügyben tegnap felkereste Pasity Nikola miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott. A részletes jelentés, amelyet Markovity elnök a házelnöknek átadott, valószínűleg rövid időn belül a nemzetgyűlés elé kerül. Erre nézve különben két verzió van forgalomban. Egyesek szerint, a szkupstina plénuma a bizottság jelentése alapján azonnal letárgyalja a vitás mandátumok ügyét és meghozza döntését, mások nézete szerint — és ez főleg a független demokráta véleményét fedi — helyesebb volna, ha az ankét-bizottság az igazoló-bizottsághoz nyújtana be beszámolóját és az igazoló-bizottság terjesztené elő javaslatát a nemzetgyűlésnek. Hogy a két kombináció közül melyik fog megvalósulni, bizonyosan nem tudni, bár annyi kétségtelen, hogy az első megoldási módnak van több híve.

Markovity Lázár dr., az ankét-bizottság elnöke, fogadta ma a sajtó képviselőit, közöttük a „Torontál” beográdi munkatársát és nyilatkozott zágrebi működéséről.

Az ankét-bizottság — mondotta — a szkupstinától megbízást kapott, hogy vizsgálatot tartson és anyagot gyűjtsön azokról a képviselőkről, akik résztvettek a horvát parasztpárt mult év augusztus 3-iki ülésén, amelyen állítólag kimondták a harmadik internacionáléhoz való csatlakozást. A nemzetgyűlésnek nem volt elegendő anyaga, hogy

döntést hozzon a mandátumok ügyében, nem tudta, hogy a képviselők, akik felett határozni kellett volna, milyen állást, foglaltak el az említett értekezleten, hogyan fogták fel és értelmezték Radics Sztepan javaslatát és végül milyen tartalmu beszédek tartottak a választások előkészítésének ideje alatt.

Az ankét-bizottság a bíróságtól értékes és pontos adatokat szerzett be mindenre, de mégis szükségesnek tartotta Radics Pavle és a diszsidens képviselők kihallgatását. Lovrekovics és Jerzsabetics disszidens képviselők vallomásaiból is megállapíthatta a bizottság, hogy az augusztus 3-iki ülésen nem az internacionáléhoz való csatlakozás felett döntöttek, hanem csak bizalmat szavaztak Radics Sztepannak, ténykedéséért.

Az egyes választókerületekben is vizsgálatot tartott a bizottság és munkásságáról az volt a végbenyomása, hogy egyetlen egy horvát képviselő sem dolgozott a kommunista program megvalósításán.

Ujságíróknak arra a kérdésére, hogy Markovity folytatott-e zágrebi tartózkodása idején politikai tárgyalásokat, a következőket jelentette ki:

Formális tárgyalásokat nem folytattam, de mint politikus, hosszasan elbeszélgettem az összes pártok vezetőférfjaival.

Az én benyomásom az — folytatta Markovity — hogy a horvát parasztpárt rendes parlamentáris alakulat, amellyel foglalkozni lehet. Radics Pavle és Suparina ismeretes parlamenti beszédét Horvátország népe megleléssel vette tudomásul.

Ausztria sürgeti a Németországhoz való csatlakozást.

Grác, máj. 15.

A községtanács sürgős indítványt fogadott el, amelyben a nagynémetek javaslatát felterjeszti a kormányhoz és kéri, hogy a Népszövetség legközelebbi érte-

kezletén Genfben, a kormány tegyen lépéseket, hogy Ausztriának Németországhoz való csatlakozása a legrövidebb időn belül megtörténhessen.

Mi lesz Beeskerek aszfaltozásával?

Beeskerek, máj. 15.

Mint ismeretes, a zemuni aszfaltgyár már régebben ajánlatot tett Beeskerek város aszfaltozására. Az ajánlat igen kedvező volt, a mennyiben a városnak az ötmillió dinár összegű aszfaltozási munkálatok megfizetésére előnyös feltételeket szabott. Nevezetesen a zemuni gyár abból indult ki, hogy Beeskerek város a kövezetvámából átlag 100.000 dinárt vesz be havonta. Ha a város ezen fedezetből havi 80.000 dinárt törleszt a gyárnak, a munkálatok öt év alatt ki vannak fizetve.

Ez az ajánlat nemcsak azért megzivilendő, mert kedvező feltételeket állít fel, hanem azért is, mert a zemuni gyár Beogradban, Szubotičán, Noviszádon, Vrsacon, Sztari-becejen s több városban végzett aszfaltozási munkálataival szép hírnevet szerzett.

Az ajánlat sorsa felett e-hó 16-án fognak dönteni. A város ugyanis a zemuni gyár ajánlata után versenytárgyalást hirdetett s hír szerint a gyárnak most már vetélytársai lesznek.

Riport a régi Beeskerekről.

1895 máj. 15.

Tavaly májusban Milin Dusan 17 éves beeskereki parasztfiút megmarta egy veszett kutya. Felvitték a Paszteur-intézetbe, gyógykezelték és most egy év múltán kitört rajta a veszettség és elpusztította a szerencsétlen fiút.

1905 máj. 15.

A Közművelődési Egyesület mai ülésén előterjesztették Dellimanics főispán által kidolgozott tervét egy megyei muzeumnak és könyvtárnak.

HIREK

— máj. 12.

Rádióműsor. A Radanov és Delfel nyilvános rádióhallgatóállomás műsora május 16-án: 11—12-50 hangverseny bemondás szerinti műsorral, 16-10—18 Wagner, Strauss, Beethoven, Wagner Suppé műveiből szemelvények, 20 Ascher Leó operettje: Buda gyöngye (Hoheit tanzt Walzer).

Kinevezések. Bodnár Sándor volt községi jegyzőt a belügyminisztérium árvaszéki ülnöknek nevezte ki Torontál-Temesmegyéhez. Sztojsity Damján tb. vármegyei főjegyző, főszolgabíró lett Bácsopolyán.

Tiltakoznak a pécsi egyetem bezárása ellen. A takarékosági bizottság, mint ismeretes elhatározta a pécsi és szegedi egyetem lezárását. Mint Pécsről jelentik, az egyetemi hallgatók a lakossággal karöltve tegnap nagy tiltakozó felvonulást tartottak, amelyen óvast emeltek a kormány terve ellen és követelték az egyetem meghagyását.

A franciák harcai Marokkóban. A franciáknak a rifkabilok területén haladó sikeres offenzívája mindenfelé mély benyomást keltett a benszülőttekben. A franciák nehéz ütegekkel, bombákkal, gépfegyverekkel fedezték gyalogsági támadásaikat.

Verekedés a cigánysoron. Hajnal felé fellármázták az ügyeletes rendőrségi személyzetet, hogy gyilkosság történt a gradnucicai cigánynegyedben. A rendőrség azonnal kiszállt a helyszínre és konstataálta, hogy a gyilkosságról szóló hír tuzott, mert egy jelentéktelen késeles történt csupán, amelynek áldozatai Dimity Dusan cigány és a felesége, akit Radu Dusan és Franci cigányok valamilyen ügyből kifolyólag megbicskáltak. A késelő cigányokat a rendőrség elfogta.

Izr. istentisztelet. A péntek esti izr. istentisztelet további intézkedésig háromnegyed 7 órakor kezdődik. A templom villanyvezetékének átszerelése miatt az istentisztelet kivételesen úgy pénteken este, mint a szombati nap folyamán nem a templomban, hanem a **Chevraház nagytermében** fog megtartatni.

Autóösszeütközés Rómában. Rómából jelentik: Egy amerikai zarándokokkal telt autóbussz Róma egyik forgalmas utcájában összeütközött a német zarándokok egyik autójával. Egy müncheni kereskedő és egy pap meghalt, többen megsébesültek.

Előadás az árvaházban. A róm. kath. árvaházba szükséges villanyvezeték költségeinek előteremtésére az árvaház növendékei előadást rendeznek. Az előadások szerdán, 20-án délután 4 órakor, csütörtökön, 21-én és vasárnap 24-én este 7 órakor lesznek az árvaház nagytermében. Szerdán délután a gyermekek, csütörtök és vasárnap este pedig felnőttek számára tartják meg. Belépti díj nincsen. Minden önkéntes adományt hálásan és köszönettel fogad az árvaház vezetősége.

Zongoratanítás. Operman Sztanisláv, a kitűnő fiatal zongoravirtuoz értesíti a zenetanulókat, hogy még néhány szabad órája van. Érkezhetnek mindennap délelőtt 11—1 óra között Hajduk Veljkova utca 7. sz. alatt Operman lakásán.

* Pénteken és szombaton a „Balkan Bioszkop”-ban Fáraó bosszúja. A Tutenkamen sirbölt felnyitása valószínűleg legendává vált. Annyi rejtelem, misztikum tapad hozzá, hogy általános érdeklődés kíséri a titokzatos mumia múltját, jelenét. A Sascha-filmgyár négy expedíciót küldött Egyiptomba, hol a helyszínen készültek az érdekes felvételek, melyek pompájukban és témájukban a Rabszolga királynő hatását is felülmulják. Főszereplő Mária Pálma.

Eltemették a mátyásföldi repülőtelep halottját. Megírta a „Toronto”, hogy a mátyásföldi repülőtelepen megrendítő szerencsétlenség történt. Magyarország egyik legjobb pilótája, Gergely József, salto mortale-t végzett a repülőtelegen felett, lezuhant gépével és szörnyethalt. A tragikus véget ért aviatikust, mint Budapestről jelentik, tegnap temették el nagy részvét mellett. A sirra repülőgépekről koszorúkat dobtak le az elhalt bajtársai.

Razzia. Tegnap éjjel tartotta a rendőrség a szokásos vásárelőtti razziaát a városban. A rendőrségen négy gyanús egyént állítottak elő.

* 10 000 pár különböző női lenvászoncipő érkezett. Párja 109—dinar. Viszonteladók külön árengedményben részesülnek. „Bata”.

Radics Pavle megsürgei a horvát mandátumok igazolását.

Beograd, máj. 15.

Radics Pavle tegnap este öt órakor megjelent a miniszterelnökségen, ahol Pasity miniszterelnöktől a fogadtatását kérte. Röviddel ezután Radics Pavle visszavonult Pasityval és vele több mint egy óra hosszat tanácskozott.

A tárgyalásról nem adtak semmiféle felvilágosítást. Az elterjedt verziók szerint, Radics megsürgette Pasityt a vitás horvát mandátumok leigazolását és kérte, hogy az ankét-bizottság jelentését mielőbb tüzzék ki a szkupstina napirendjére.

Ötvenezer hold termőföldet szabadít fel a padeji szivattyú.

Beckerek, május 15.

Az Aranka vízlecsapoló-társaság elhatározta, hogy az Aranka torkolatánál, Padej község határában, hatalmas szivattyutelepet épít. A szivattyú feladata lesz, hogy a vizet, amelynek szabad lefolyása lehetlenné válik, levezesse. A megkezdett víz levezetésével nagy kiterjedésű termőföld szabadul fel és válik mocsaras, használhatatlan árterületből dusan termő, áldáshozó, kenyéradó humusú. A szivattyú felépítésével, értesülésünk szerint, nem kevesebb, mint ötvenezer holdnyi terület használatát biztosítja a társaság.

A részletes terv megbeszélésére, a vízlecsapoló-társaság vasárnap délelőttre közgyűlést hívott össze Kikindára, amelyen arra való tekintettel, hogy az eszme megvalósítása elsőrendű érdeke a vidéknek, valószínűleg kedvező határozatot is foglaltak hozni.

Az alsóbánsági árterületen beszüntették a terepfelvételei munkát.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Beckerek, május 15.

A folyamügyi igazgatóság (vodna direkcija) mint ismeretes, még a múlt évben hozzálatott a harmadik, negyedik és ötödik Duna-öblözlet lecsapolásához és árvízmentesítéséhez szükséges előkészületekhez. Az óriási kiterjedésű terület, mintegy hetvenezer hold, felmérésének és terepfelvételei munkájának elkészítése érthetőleg nagy feladatot ró a munkálatok vezetőire, annál is inkább, mert záros határidőn belül a megbízásnak eleget kívánnak tenni.

A munkálatok, amelyek már előrehaladott stádiumban folynak, most hirtelen megszakadtak. Illetékes helyen érdeklődtünk annak okai iránt,

ahonnan kérdéseinkre a következő felvilágosítást kaptuk:

A Duna-folyó a napokban megduzzadt és ma is még emelkedő tendenciát mutat. Az áremelkedés megnehezíti, sőt bizonyos tekintetben lehetlenné teszi a további munkálatokat, úgy hogy legajánlatosabbnak a terepfelvételei szüneteltetését tartjuk. A szüneteltetés természetesen csak átmeneti jelenség, mert néhány héten, legfeljebb egy hónapon belül beáll az apadás, amely újra hozzáférhetővé teszi a területeket. A mostani áremelkedés közepes nagyságú és nem jelent különösebb veszedelemet.

Fekvőtelepet rendeztek be a becskerek tuberkolotikus dispenzáiban.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Beckerek, máj. 15.

A becskerek anti-tuberkolotikus liga, amely mind nagyobb és nagyobb mértékben fejt ki áldásos tevékenységet, a múlt évben megvette a Hajduk Velykova (Mercy) utcában, a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánövér villáját, hogy abban dispenzárt rendezzen be. A villa lakóinak elhelyezéséig elhalasztódott a terv kivitele, az élelmes vezetőség azonban mégis talált módot arra, hogy legalább részben igénybe vegye a nagyszerű kertet és azt hozzáférhetővé tegye betegek részére. A villában fekvő kurát rendezett be és a sápadt beteges tüdőbeteg vagy tüdőbetegre hajlamos páciensek orvosi előírásra itt tölthetik kényelmes nyugágyon a szabad idejüket.

Az épület kifizetéséhez szükséges összeg a vezetőség buzgósága folytán, ugyancsak megkerült. Megyei és városi támogatással, társadalmi mozgalmak révén gyűlt össze a pénz, amely lehetővé teszi, hogy a vezetőség perfektuálja a vételt és letörleszthesse a vételárát.

A rendőrségi épület földszintjén az ambulatórium dolgozik lankadatlanul. A régi ügybuzgalommal és lelkesedéssel tesz-vesz, fáradozik dr. Iszakovity Vojislav vezetőorvos. Mindenkihez van kérdése, mindenkihez van bátorító, buzdító szavak.

Chamberlain lemond.

London, máj. 15.

Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy Chamberlain külügyminiszter lemond állásáról. Chamberlain Franciaország és Belgium ellenes politikáját ugyanis a kormány tagjai élénken helytelenítik és emiatt ellentétek merültek fel közöttük, amelyek mindinkább elmélyültek. A külügyminiszter állásának megrendüléséhez nagyban

va. Naponta nem kevesebb, mint száz személy fordul meg a rendelő helyiségekben. Kezdő páciensek, a kiknek sápadt, beesett arcáról megszéri a tüdő nagy küzdelme az egészséggel és régi betegek, pirosló arccal, ragyogó szemekkel, amelyek új élet reménységéről, hitéről mesélnek.

Fáradhatatlan munkatársai dr. Léderer Jenő és dr. Faragó György most osztották fel egymás között a betegeket. Léderer dr. a felnőttek kezelését végzi kedden és pénteken délelőtt fél tizenkettőtől egyig, Faragó dr. pedig a gyermekeket fogadja hétfőn, szerdán és szombaton fél tizenkettőtől egyig. Csütörtökön Léderer dr. megvizsgálja a betegeket, hogy meggyőződjék alaposan a beteg állapotáról.

Iszakovity Vojislav dr. kezdeményezésére egyre-másra alakulnak meg az ingyenes tuberkolotikus rendelő, amelyek valószínűleg missziós szolgálatot teljesítenek a falvakban. Így most szervezte meg az elemiri és a jaszatomityi (módosi) rendelőt. Szervezés alatt áll az alibunári és kovaacicai rendelőállomás.

Az egészségügyi filmelőadások, a tüdővész elleni harc hasznos és célszerű propagálói, rövidesen újra megkezdődnek. Legutóbb Itebejen tartott előadást filmkísérettel Iszakovity Vojislav dr.

hozzájárul az is, hogy newyorki lapok rendszeresen támadásokat intéztek ellene. Utóda, minden valószínűség szerint, Lord Birkenhead lesz.

* Halcsont nélküli fűzők, haskötők, melltartók teljes gummi fűzők, orvosi rendelésre haskötők készülnek Arnstein Józsa fűzőszalonjában Velikibecskerekben, Wilson-tér, új Benó-ház. Vidéki megrendelések be- küldött méret szerint.

Sport

A vasárnapi atlétikai verseny, mely az idei első szenior pályaverseny, nagy érdeklődést váltott ki az összes vajdasági városokban. Az összes városok elküldik legjobbjaikat, hogy vasárnap összemérjék egymással az erejüket. Nevezések érkeztek a férfi versenyre: Noviszádról a Juda Makabi, NAK, OSKV, Szomborból az ottani Sport-klub, Szuboticáról a Bácska, Vrsacról a Dusán Szilni, Kikindáról a Szrbija. A becskerek egyesületek a Boracón kívül mind beneveztek atlétáikat. Az atlétikai versenyszámok lezajlása után hazena mérkőzést játszanak az Obility és a Kadima hazena-csapatái. Ezután footballmérkőzés lesz Beckerek válogatott és a Kadima között.

Az Obility július 12-én rendezi nemzetközi versenyét.

Az új adóreform.

IV.

A házadóalap.

1. A tényleg bérbeadott házaknál a kivetési időszakot megelőző év végén élvezett házbér minden járulékkal együtt, amit a bérlő fizetni vagy teljesíteni tartozik, leítve ezen összegből a ház karbantartási, javítási költségeit és az amortizációt.

2. A bérbe nem adott házaknál a fenti időpontban a közelben fekvő hasonló üzemek vagy lakások házbéréhez viszonyított aránylagos házbér összege, ha pedig ilyen összehasonlítás nem eszközölhető, akkor a házbér szabad becslés útján állapítatik meg.

Faluhelyeken vagy városi szálásokon épült házaknál, amelyek földmivelők vagy béresek lakásul szolgálnak, ugyiszintén indusztriális- és bányavállalatok telepein a munkások részére épített házaknál, ha nincs az előbbieken önnél több szoba, a telepeken levőknel pedig több mint 2 szoba, akkor adóalapul a szobák száma veendő.

Az adóalap úgy itt, mint az 1. és 2. alatti eseteknél is, nem lehet kevesebb szobánként 300 dinárnál.

A kerttel, butorral, szerszámokkal stb. bérbeadott lakásoknál, csak a házra eső házbér vétetik adóalapul. Ha az külön kitüntetve nincs, akkor a valódi házbér szabad becslés útján állapítatik meg, de a becsérték szobánként 300 dinárnál kisebb nem lehet.

A bruttó házbérből karbantartási, javítási költségek és amortizáció fejében leüthető:

1. Beogradban, Zágreb, Szarajevó, Ljubljana, Noviszád és Zemunban 20 százalék;

2. a többi városokban, fürdőhelyeken és nyaralótelepeken 25 százalék;

3. a falvakban 30 százalék. Ha a ház vagy házbér a házbérösszeg tekintetében a lakástörvény korlátozásai alá esik, a fenti költségek 40, 50 illetve 60 százalékban üthetők le a tényleg fizetett házbérből.

Adókulcs.

Az adóalap 30 százaléka. Ahol szobák szerint állapítatik meg az adó, ott minden szoba után 30 dinár adó fizetendő. Itt karbantartási, javítási költségek vagy amortizáció címén levónak helye nincs.

Orient Bioskop

Előadások minden nap!

Pénteken, május hó 15-én
5, 7 és 9 órákor**A MILLIÁRDOS LAKOMA.**

Jegyek elővételben kizárólag a Pajkos vigjáték 5 felvonásban, Ossí Osvaldával a főszerepben és a kíséző műsor.

Pénztárnyitás: d. e. 10-11/2-ig, d. u. 4-5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10-11 óráig, d. u. 2 órákor.

Jön! **„A VÁLOPERES GYERMEK”** Jön!
a cukros **BABY PEGGYI**-vel.

Hazadókataszter.

A hazadó helyes kivethetése céljából minden községben és városban hazadókataszter vezetendő, amelyben a tulajdonos neve, a szobák és emeletek száma, az építési költségek, az esetleges hazadómentesség és annak tartama, valamint minden későbbi változás, pontosan bevezetendő.

Kimondja a törvénytervezet továbbá azt is, hogy amennyiben a tényleg fizetett házbérenél kisebb összeg van a vallomásban bejelentve, a különbözöt bírói uton nem érvényesíthető és hogy a lakó minden törvényben biztosított, a tulajdonossal szemben érvényesíthető jogától elesik, ha a házbér tekintetében hamis adatokat szolgáltat és felel az államnak ebből származó minden kárért és azonkívül még a később tárgyalandó büntetéssel is sújtatik.

Látjuk tehát, hogy a tervezet a magyar hazadótörvényt némi módosításokkal és bővítésekkel továbbra is érvényben akarja tartani és kiterjeszteni az egész országra, felemelve az adókulcsot 30 százalékra és megszorítva az ideiglenes hazadómentességeket.

A mai kis kulcs mellett nem marad a háztulajdonosnak semmi, ha figyelembe vesszük a fizetendő községi, megyei pótdadókat és a jövedelemadót, mennyivel inkább emésztődik fel majd az egész házbérszám, a hazadó több mint kétszeresen felémelt kulcsa mellett.

Az ideiglenes hazadómentességet csakis a lakásinség szempontjából bírálja el a törvénytervezet és azt is oly megszorításokkal teszi, hogy a törvénytervezet ezen intézkedése a lakásinségen majdnem semmit sem fog javítani. Mert 15 évi hazadómentességet biztosít oly új házaknak, amelyek kizárólag kislakásokkal rendelkeznek, ha azok 1925. év végéig tető alá kerülnek. Ez nem lehet komoly dolog, mert májusban vagyunk, a törvénytervezet még nincs a képviselőház előtt, ki tudja mikor fog oda kerülni és mikor fog törvényerőre emelkedni és így 1925. év végéig ezen törvény kedvezményeire támaszkodva, alig fog ház elkészülni. A 10 évi hazadómentesség ugyanilyen házakra csak — ha 1927. év végéig kerülnek tető alá — van biztosítva, a többi hazadómentesség pedig egyáltalában illuzórius. De a legnagyobb baj, hogy a hazadómentesség csak a hazadóra terjed ki, a pótdadókra nem, pedig ezek 4—5, sőt többszörösen meghaladják az állami adót.

A 30 százalékos állami adóellenegedésért bajosan fog valaki kislakású házakat építeni, ha 300—400 százalékos pótdadókat kell fizetnie és pláne a fent kitüntetett határidők alatt.

Ha a törvényhozás komolyan akarja megszüntetni a lakásinséget, akkor legalább 20 évi adómentességet kell biztosítani azokra az új házakra nézve, amelyek legkésőbb 1930. év végéig épülnek és ezeket a házakat nemcsak az állami adó alól, hanem az összes pótdékok alól kell menteni, úgy hogy ezen új házak tulajdonosai csak jövedelmi adót fizesse, amely adó minden vagyontárgy jövedelme után amugy is fizetendő.

De meg kellene adni az 1930. év után építendő házaknak is a hazadómentességet legalább is oly mértékben, mint ahogy azt a régi magyar törvény engedélyezte, mert hiszen a lakosság szaporodásával utánpótlásról kell gondoskodni a lakások terén is.

A kiadóhivatali telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Mészáros- és hentesüzlet átvétel.

Ezennel értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai napon, május 16-án, a Tomasováci utcában — az iskolával szemben — levő mészáros- és hentesüzletet átvettem, ahol naponta a husipar összes termékei állandóan kaphatók. — Kérem a t. közönség szíves pártfogását. 992 Kiváló tisztelettel!

ÁGOSION FERENC mészáros és hentes.**Fiatal irodai munkaerőt,**

861
aki a szerb, német és magyar nyelvet bírja, keres nagyobb vállalat. Ajánlatok „Schaffensfreudig II—232” jelige alatt az

INTERREKLAM D. D. ZÁGREB, Strossmayerova 6. cím alá intézendők.**Állandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:**

Szerb nyelven:		Párizsi nyelv:		Hamburger Ill. Zeit.	
Vreme	1.—	Aller képes családi lapja	10.—	Jugend	10.—
Politika	1.—	Francia nyelven:		Die Kunst	50.—
Zabavnik	2.—	Le Temps	4.—	Wild und Hund	15.—
Ilustrovani List	3:50	Le Petit Parisien	4.—	Deutsche Jägerzeitung	10.—
Obzor	1:50	Le Matin	4.—	Westermanns Monatshefte	50.—
Vesele Novine	1.—	Le Journal	4.—	Wiener Bilder	6.—
Dom i Svijet	7:50	Journal des Debats	4.—	Das Interessante Blatt	6.—
Koprive	3.—	L'Humanité	4.—	Olasz nyelven:	
Zagrebački Sportski List	3.—	Le Sourir	12.—	Corriere della Sera	4.—
Comodia	4.—	Journal Amusant	10.—	Il Piccolo	4.—
Sport	4.—	La Vie Parisienne	12:50	Dívatlapok:	
Magyar nyelven:		Illustration	25.—	Die Schöne Wienerin	12.—
Torontál	1.—	Paris Plaisir	20.—	Record	12.—
Bácsmezei Napló	1:50	Angol nyelven:		Toute la Mode	40.—
(V. 3.—)		Daily Mail	4.—	Wäsche und Handarbeitzeitung	10.—
Délabáska	1:50	Német nyelven:		L'Elegante	25.—
Világ	5.—	Zagreber Tagblatt	2.—	Die Dame	30.—
(V. 6.—)		Elegante Welt	25.—	Blatt der Hausfrau	8.—
Esti Kurir	4.—	Neue Freie Presse	5.—	Wiener Mode	15.—
(V. 5.—)		(V. 7.—)		Chiffon	25.—
Pesti Tőzsde	10.—	Neues Wiener Journal	5.—	Grande Mode	45.—
Tőzsdei Hírlap	3.—	(V. 7.—)		Juno	55.—
Aradi Közlöny	2.—	Neue Zeit	1.—	Star	60.—
(V. 3.—)		Temesvári Volksblatt	2.—	Modenwelt	15.—
Autó	18.—	Reigen	30.—	La Vraie Mode	16.—
Egyenlőség	8.—	Sport im Bild	25.—	La Coupe Exquise	50.—
A Szellem	15.—	Die Börse	10.—	Praktische Berlinerin	12.—
Borszem Jankó	8.—	Fliegende Blätter	6.—	Paris Mode	30.—
Színházi Élet	15.—	Ost und Süd	4.—	Paris Elegant	40.—
Tolnai Világlapja	15.—	Moderne Welt	20.—	Irásközi füzetek:	
Fűdibusz	6.—	Das Illustrierte Blatt	6.—	Nick Carter	5.—
Nemzeti Sport	3.—	Die Fackel	30.—	Buffalo Bill	5.—
Sport hírlap	4.—	Lustige Blätter	12.—	Indiánus történetek	4.—
Jugoszláv Sportélet	3.—	Meggendorfer	6.—	Ullstein: Die spanischen Bücher	10.—
Caviár	6.—	Die Woche	14.—	Ullstein: Romane	20.—
Ma Este	15.—	Jungeselle	25.—	Kronenbücher	16.—
En Ujságom	6.—	Fussball	10.—		
Magyar Lányok	8.—	Der Kicker	8.—		
Uj idők (kettős füzet)	20.—	Berliner Ill. Zeitung	7.—		
Az Ojság	5.—				

Árak dinárban értendők. (V. = vasárnapi szám.)

Ezeket kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient”

hírlapterjesztő vállalat V. Becskerek, Aleksandrova u. 5.
Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

Kertmegnyitás

folyó hó 17-én, vasárnap délután 4 órákor.

HERZENBERGER JÁNOS közkedvelt zenekara hangversenyez.

1010 **Osztó János**, a Drina-szálló vendéglőse

712/1925. szám.

1006

Hirdetmény.

Hajfeld község határában mintegy 3000 katasztrális holdon gyakorlandó vadászati jog 1925 évi augusztus hó 1-től kezdődő joghatállyal, 1925. évi május hó 17-én délelőtt 9 órákor Hajfelden nyilvános árverésen hat (6) évre bérbe fog adatni.

Közelebbi feltételek a körjegyzői irodában tehetőek meg.

Hajfeld, 1925 május 4.

Községelöljáróság.

Butorozott szoba azonnal kiadó.

Ugyanott koszt is kapható. 1003

Miletičeva (Temesvári) utca 25.

Ügyes fehérnemű és felsőruha**varrónő**

háza k hoz ajánlkozik.

Cím a kiadóhivatalban. 1005

Csinosan butorozott szobát

keresek, lehetőleg a belvárosban,

junius 1-ére.

Cím a kiadóban. 997

Üzlethelyiség.

Iparosnak vagy irodának, Jégl-házban, Brigadira Risztitya (Aradaci) utcában kiadó Bővebbet JÉGL PÉTER fűszerkereskedőnél.

Butorozott

1009

szobát keresek azonnalra.

Cím: Globus, Aleksandrova utca.

Ház, mely áll 2 utcai szoba, konyha és mellék helyiségek, eladó. Vétel esetén azonnal beköltözhető.

Cím a kiadóban. 1000

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalat fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etesova u. 5.